

Een zwaan in de jeugdzorg

Mijn plan was dat deze column zou gaan over de grote tekorten in de jeugdzorg. Over de roep om 750 miljoen. Over hoe Jeugdzorg Nederland en de vakbonden dit samen oppakken. Over hoe marktwerking de zorg alleen maar duurder maakt. Over hoe graag wij kleinere groepen, meer maatwerk en intensievere begeleiding zouden willen bieden. En over onze medewerkers die topsport bedrijven.

Maar toen stond daar ineens een zwaan in mijn kantoor. Een papieren zwaan gemaakt van honderden gevouwen driehoekjes. Hij is prachtig. Die zwaan heeft zich in mijn hoofd genesteld.

Hij bleek te zijn gemaakt door een veertienjarige jongen uit Oost Europa. Deze jongen verbleef korte tijd in Via Het Keerpunt. Hij sprak alleen zijn eigen taal dus het was moeilijk om met hem te communiceren. Hij heeft zijn dagen doorgebracht met vouwen en construeren. Daarna is hij uitgezet naar zijn thuisland. De zwaan bleef achter. Aangezien ik een groot liefhebber ben van kunst die gemaakt is door onze jongeren, is deze zwaan op mijn tafel terecht gekomen.

Daar staat hij nou een week. Hij intrigeert mij. Het is een knappe constructie en heel zorgvuldig gemaakt. Maar nog meer ben ik gegrepen door de jongen die hem gemaakt heeft. Wat was zijn achtergrond? Hoe kwam hij in Nederland terecht? Wie heeft hem geleerd zoiets prachtigs te maken, was dat zijn oma, zijn vader of zijn moeder? Was het in een instelling? Hoe zag zijn leven er vroeger uit? En natuurlijk hoe gaat de rest van zijn leven eruit zien? Op hoeveel plekken zal hij nog een dergelijk kunststuk achterlaten. Ik stel me dan voor dat je zijn leven kan volgen aan de hand van de papieren kunst die hij maakt en over de wereld verspreidt.

Die zwaan symboliseert in mijn hoofd meer dan alleen deze jongen. Die zwaan staat voor de talenten van ieder mens en van iedere jongere. Het is aan ons om dat talent te ontdekken. Dat is niet altijd makkelijk. Niet bij elke jongere ligt het talent zo aan de oppervlakte dat er meteen een zwaan uit komt. Door vaak heftige gebeurtenissen in het leven van een jongere heeft een talent zich soms diep verstopt. Dan lijkt het talent meer op een eend dan op een zwaan. Het vraagt dan geduld, expertise, doorzettingsvermogen en vooral vertrouwen om het talent naar boven te laten komen. Dat talent gaat dan wel een heel leven mee. Een jongere die bij ons vertrekt met een ontdekt en verder ontwikkeld talent kan daar op veel momenten in zijn leven wat aan hebben.

Die zoektocht naar het talent van elke jongere brengt mij weer terug bij de tekorten in de jeugdzorg. Want om dat goed te kunnen doen is er geld en ruimte nodig. Geld en tijd voor meer maatwerk, aandacht en behandeling zodat van elke jongere het talent ontdekt en ontwikkeld kan worden. Inmiddels is er een brede maatschappelijke discussie op gang gekomen over wat er nodig is om jongeren te helpen in de jeugdzorg. De minister heeft een eerste bedrag toegezegd maar dat lijkt nog niet genoeg om echt een structurele oplossing te bieden. Maar het begin is er, net als de maatschappelijke aandacht. Die aandacht houden we vast en daarmee creëren we vanzelf een zwaan voor de jeugdzorg.